

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені
академіка Степана Дем'янчука»
Факультет журналістики
Кафедра соціальних комунікацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 22. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

Освітньої програми:
Рівня вищої освіти:
за спеціальністю:
галузі знань:

Журналістика
першого (бакалаврського)
061 Журналістика
06 Журналістика

Робоча програма «**Медіаграмотність**» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти
галузі знань 06 Журналістика,
спеціальності: 061 Журналістика

Розробник: **Золяк В.В.** кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри соціальних комунікацій.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальних комунікацій

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 року

Завідувач кафедри доц. Золяк В. В.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету журналістики

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Голова доц. Миронюк В.М.
(підпис)

Гарант освітньої програми «Журналістика» зі спеціальності 061 «Журналістика» у галузі знань 06
«Журналістика» рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

доц. Золяк В. В.
(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8/8	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузі знань: 06 Журналістика Спеціальність: 061 Журналістика ОП Журналістика	Обов'язковий освітній компонент	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин 240		1-й	1-й
		Семестр	
		1/2-й	1/2-й
		Лекції	
		24/36год.	6/10год.
		Практичні, семінарські	
		26/34 год.	6/8 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		120 год.	210год.
Вид контролю: залік, іспит			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Медіаграмотність» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Журналістика» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 061 Журналістика галузі знань 06 «Журналістика».

Метою курсу є формування системи цифрових компетенцій через удосконалення навичок цифрової грамотності та розвитку медіаграмотності шляхом практичної діяльності з цифровими інструментами. Ключові цільові аспекти курсу основні навички 21-ого століття: цифрове громадянство, спілкування, співпраця, критичне мислення.

Завдання курсу: Знати законодавчі та нормативно-правові акти щодо адаптації громадян до сучасних соціально-економічних умов суспільства, визначити роль медіа в формуванні полікультурної картини світу, практикувати правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації, оцінювати соціальні аспекти девіації як форми соціальної дезадаптації в суспільстві

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Медіаграмотність» студенти **набувають таких програмних компетентностей: ЗК (загальні компетентності), СК (спеціальні фахові компетентності).**

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності

СК09. Здатність створювати грамотний медіапродукт у сфері відображення економічних, правових, політичних питань, питань культури та мистецтва, соціальних питань, питань міжнародних відносин та інших видів діяльності.

Опанування дисципліною «Медіаграмотність» забезпечить наступні програмні результати:

ПРО8. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПРО11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПРО13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПРО15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 Ключові поняття медіаграмотності

Тема 1. Поняття медіаосвіта та медіаграмотність. Ключові рівні медіаграмотності

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 2. Свобода творчості та її соціальні виміри. Економічні та фізичні загрози свободи мас-медіа. Судове та адміністративне переслідування. Захист честі і гідності суб'єктів мас-медіа.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 3. Нормативно-правові засади журналістських стандартів. Декларація принципів поведінки журналістів. Етичний кодекс українського журналіста. Кодекс професійної етики. Журналістські стандарти західних демократій.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 4. Плагіат в професійній, освітній та науковій діяльності. Основні причини

поширення. Поняття академічної доброчесності. Методи об'єктивної діагностики медіатексту.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 5. Новинна грамотність. Основні критерії визначення новинної цінності. Принцип перевернутої піраміди. Новинні стандарти.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 6. Ефективна робота у соцмережах. Природа онлайн-спілкування. Вміння спілкуватись із користувачами їхньою мовою, мовою Інтернету, мемів, візуальних образів та якісного контенту.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 Маніпулятивні технології та медіаграмотність

Тема 7. Сучасна аудіовізуальна грамотність. Кіноосвіта – як складова й історичний попередник медіаосвіти.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 8. Медіаграмотність і особливості розвитку критичного мислення. Методика захисту від маніпулятивного впливу сучасних медіа. ритичного мислення.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 9. Використання сучасних досягнень для маніпулятивних технологій в мас-медіа. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа. Реалізація технологій підсвідомого впливу, порушення стандартів щодо захисту суспільної моралі. Методи опитування та створення штучних рейтингів.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 10. Методи контекстної комунікації “Рейтинг технології”, відволікання об'єктивного підходу, історичних аналогій, “навішування ярликів і епітетів”, семантичного маніпулювання.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 11. Стандарти журналістської діяльності. Суспільний обов'язок мас-медіа. Незалежність мас-медіа від держави, крупних монополій. Узагальнені стандарти Європейської журналістської спільноти. Незалежність діяльності журналіста. Відповідальність журналіста перед суспільством.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

Тема 12. Маніпулятивні можливості медіа Об'єктивні і суб'єктивні причини викривлення інформаційного простору. Маніпулятивні засоби в телевізійних новинах. Маніпулятивний потенціал телевізійних політичних ток-шоу. Маніпулятивний потенціал Інтернету.

Література: основна (1-10) додаткова (1-4)

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		Л	пр	лаб	Інд	с.р		л	пр	Ла б	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 Ключові поняття медіаграмотності												

Тема 1. Поняття медіаосвіта та медіаграмотність.	18	4	4			10	12	2				10
Тема 2. Свобода творчості та її соціальні виміри.	18	4	4			10	14		2			12
Тема 3. Нормативно-правові засади журналістських стандартів.	18	4	4			10	14	2				12
Тема 4. Плагіат в професійній, освітній та науковій діяльності. Основні причини поширення.	18	4	4			10	14		2			12
Тема 5. Новинна грамотність.	20	4	6			10	14	2				12
Тема 6. Ефективна робота у соцмережах. Природа онлайн-спілкування.	18	4	4			10	14		2			12
Разом за змістовим модулем	110	24	26			60	82	6	6			70
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 Маніпулятивні технології та медіаграмотність												
Тема 7. Сучасна аудіовізуальна грамотність.	20	6	4			10		2	2			20
Тема 8. Медіаграмотність і особливості розвитку критичного мислення.	22	6	6			10			2			24
Тема 9. Використання сучасних досягнень для маніпулятивних технологій в мас-медіа.	22	6	6			10		2				24
Тема 10. Методи контекстної комунікації “	22	6	6			10		2				24
Тема 11. Стандарти журналістської діяльності. Суспільний обов’язок мас-медіа.	22	6	6			10		2	2			24
Тема 12. Маніпулятивні можливості медіа. Об’єктивні і суб’єктивні причини викривлення інформаційного простору. потенціал Інтернету.	22	6	6			10		2	2			24
Разом за змістовим модулем	130	36	34			60	158	10	8			140
Усього годин	240	60	60			120	240	16	14			210

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 Ключові поняття медіаграмотності		
1.	Поняття медіаосвіта та медіаграмотність. Ключові рівні медіаграмотності	4/
2.	Свобода творчості та її соціальні виміри. Економічні та фізичні загрози свободи мас-медіа. Судове та адміністративне переслідування. Захист честі і гідності суб'єктів мас-медіа.	4/2
3.	Нормативно-правові засади журналістських стандартів. Декларація принципів поведінки журналістів. Етичний кодекс українського журналіста. Кодекс професійної етики. Журналістські стандарти західних демократій	4/
4.	Плагиат в професійній, освітній та науковій діяльності. Основні причини поширення. Поняття академічної доброчесності. Методи об'єктивної діагностики медіатексту.	4/2
5.	Новинна грамотність. Основні критерії визначення новинної цінності. Принцип перевернутої піраміди. Новинні стандарти.	6/
6.	Ефективна робота у соцмережах. Природа онлайн-спілкування. Вміння спілкуватись із користувачами їхньою мовою, мовою Інтернету, мемів, візуальних образів та якісного контенту.	4/2
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 Маніпулятивні технології та медіаграмотність		
7.	Сучасна аудіовізуальна грамотність. Кіноосвіта – як складова й історичний попередник медіаосвіти.	4/7
8.	Медіаграмотність і особливості розвитку критичного мислення. Методика захисту від маніпулятивного впливу сучасних медіа. Критичного мислення.	6/8
9.	Використання сучасних досягнень для маніпулятивних технологій в мас-медіа. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа. Реалізація технологій підсвідомого впливу, порушення стандартів щодо захисту суспільної моралі. Методи опитування та створення штучних рейтингів.	6
10.	Методи контекстної комунікації “Рейтинг технологій”, відволікання об'єктивного підходу, історичних аналогій, “навішування ярликів і епітетів”, семантичного маніпулювання.	6
11.	Стандарти журналістської діяльності. Суспільний обов'язок мас-медіа. Незалежність мас-медіа від держави, крупних монополій. Узагальнені стандарти Європейської журналістської спільноти. Незалежність діяльності журналіста. Відповідальність журналіста перед суспільством	6/2
12.	Маніпулятивні можливості медіа Об'єктивні і суб'єктивні причини викривлення інформаційного простору. Маніпулятивні засоби в телевізійних новинах. Маніпулятивний потенціал телевізійних політичних ток-шоу. Маніпулятивний потенціал Інтернету.	6/2
Разом		60/14 год.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

1	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 Ключові поняття медіаграмотності		
1.	Поняття медіаосвіта та медіаграмотність.	10/20
2.	Свобода творчості та її соціальні виміри.	10/12
3.	Нормативно-правові засади журналістських стандартів.	10/12
4.	Плагиат в професійній, освітній та науковій діяльності.	10/12
5.	Новинна грамотність.	10/12
6.	Ефективна робота у соцмережах. Природа онлайн-спілкування.	10/12
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 Маніпулятивні технології та медіаграмотність		
7.	Сучасна аудіовізуальна грамотність.	10/20
8.	Медіаграмотність і особливості розвитку критичного мислення.	10/24
9.	Використання сучасних досягнень для маніпулятивних технологій в мас-медіа.	10/24
10.	Методи контекстної комунікації “	10/24
11.	Стандарти журналістської діяльності. Суспільний обов'язок мас-медіа.	10/24
12.	Маніпулятивні можливості медіа Об'єктивні і суб'єктивні причини викривлення інформаційного простору. потенціал Інтернету.	10/24
Всього		120/210

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 Ключові поняття медіаграмотності				
Тема 1. Поняття медіаосвіта та медіаграмотність. Ключові рівні медіаграмотності	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування, аналіз теоретичного матеріалу	<i>Література:</i> <i>основна (1-10)</i> <i>додаткова (1-4)</i>	10
Тема 2. Свобода творчості та її соціальні виміри. Економічні та фізичні загрози свободи мас-медіа. Судове та адміністративне переслідування. Захист честі і гідності суб'єктів мас-медіа.	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням;	Опитування, аналіз теоретичного матеріалу	<i>Література:</i> <i>основна (1-10)</i> <i>додаткова (1-4)</i>	10

	розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.			
Тема 3. Нормативно-правові засади журналістських стандартів. Декларація принципів поведінки журналістів. Етичний кодекс українського журналіста. Кодекс професійної етики. Журналістські стандарти західних демократій	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування, аналіз теоретичного матеріалу	<i>Література: основна (1-10) додаткова (1-4)</i>	10
Тема 4. Плагіат в професійній, освітній та науковій діяльності. Основні причини поширення. Поняття академічної доброчесності. Методи об'єктивної діагностики медіатексту.	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	<i>Література: основна (1-10) додаткова (1-4)</i>	10
Тема 5. Новинна грамотність. Основні критерії визначення новинної цінності. Принцип перевернутої піраміди. Новинні стандарти.	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	<i>Література: основна (1-10) додаткова (1-4)</i>	10
Тема 6. Ефективна робота у соцмережах. Природа онлайн-	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічний	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських	<i>Література: основна (1-10)</i>	

спілкування. Вміння спілкуватись із користувачами їхньою мовою, мовою Інтернету, мемів, візуальних образів та якісного контенту.	роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	ситуацій)	додаткова (1-4)	

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 Маніпулятивні технології та медіаграмотність

Тема 7. Сучасна аудіовізуальна грамотність. Кіноосвіта – як складова й історичний попередник медіаосвіти.	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	<i>Література:</i> основна (1-10) додаткова (1-4)	10
Тема 8. Медіаграмотність і особливості розвитку критичного мислення. Методика захисту від маніпулятивного впливу сучасних медіа. ритичного мислення.	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	<i>Література:</i> основна (1-10) додаткова (1-4)	10
Тема 9. Використання сучасних досягнень для маніпулятивних технологій в мас-медіа. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа. Реалізація технологій підсвідомого впливу, порушення стандартів щодо захисту суспільної	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	<i>Література:</i> основна (1-10) додаткова (1-4)	10

моралі. Методи опитування та створення штучних рейтингів.	частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.			
Тема 10. Методи контекстної комунікації “Рейтинг технології”, відволікання об’єктивного підходу, історичних аналогій, “навішування ярликів і епітетів”, семантичного маніпулювання.	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов’язковим застосуванням комп’ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	<i>Література: основна (1-10) додаткова (1-4)</i>	10
Тема 11. Стандарти журналістської діяльності. Суспільний обов’язок мас-медіа. Незалежність мас-медіа від держави, крупних монополій. Узагальнені стандарти Європейської журналістської спільноти. Незалежність діяльності журналіста. Відповідальність журналіста перед суспільством	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов’язковим застосуванням комп’ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	<i>Література: основна (1-10) додаткова (1-4)</i>	10
Тема 12. Маніпулятивні можливості медіа. Об’єктивні і суб’єктивні причини викривлення інформаційного простору. Маніпулятивні засоби в телевізійних новинах. Маніпулятивний потенціал телевізійних політичних ток-шоу. Маніпулятивний потенціал Інтернету.	Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов’язковим застосуванням комп’ютерної графіки, якщо це визначено завданням; розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.	Опитування. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	<i>Література: основна (1-10) додаткова (1-4)</i>	10

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Способи критичного мислення

Завдання 1. Робота з друкованим текстом (факт, думка)

Згідно зі Словником української мови, факт – дійсна, не вигадана подія, дійсне явище. Те, що дійсно відбулося, відбувається, існує. Передання фактів – правдиве відображення фрагментів дійсності. Серед фактів виділяють наукові та звичайні. Наукові факти завжди засновані на численних спостереженнях, експериментах, дослідях, вони являють собою підсумок узагальнених знань. Повсякденні факти являють собою результат сприйняття людиною навколишньої дійсності. Будь-який факт можна перевірити, тобто встановити істинний чи хибний. Науково встановлений факт – основа науки.

Думка – це судження про щось, виражене ставлення до чого-небудь, оцінна інформація, не доступна для безпосередньої перевірки. Вона може виражати перевагу або схвалення / несхвалення, оцінку, дану тією чи іншою людиною на підставі її знання конкретних фактів, або без цього знання. Думку в тексті ми часто можемо знайти у вигляді коментаря, інтерпретації.

Читаючи і слухаючи, ми можемо відрізнити думку від фактів за словами-маркерами, що допомагають розпізнавати наявність у тексті оцінної інформації, наприклад: цінна інформація, складна ситуація, невиправдані дії, фанатик, романтик, демагог тощо.

На відміну від завжди об'єктивного, нейтрального факту, суб'єктивну думку ми можемо розглядати як цінну або марну, поверхову або глибоку, обґрунтовану або необґрунтовану, переконливу або спірну, прогресивну або реакційну.

Питання:

1. Де найчастіше нам трапляються судження або думки авторів?
2. Чи залежить від суджень автора емоційне забарвлення тексту, наприклад, газетної статті?
3. Яке значення має емоційне забарвлення тексту для читача?
4. Звідки ми беремо тексти для роботи

Завдання 2. Виділити в двох запропонованих текстах (на ваш вибір) факти і думку автора.

1. Прочитайте тексти.
2. Підкресліть прямою лінією інформацію, що являє собою факт
3. Підкресліть хвилястою лінією інформацію, що являє собою судження автора.

Альтернативне виконання завдання. Заповніть таблицю:

Факти	Судження/інтерпретація	Слова-маркери

Питання після виконання завдання:

1. Яка з колонок виявилася заповненішою: фактів чи суджень?
2. Що ви віднесли до фактів? (Фасилітатор уточнює означення «факту»)
3. Що ви віднесли до суджень?
4. Навіщо цей текст був написаний? Ким і для кого?
5. Як, на думку автора, я повинен на нього реагувати? Чи згоден я з цим?
6. Чи можна написати цей текст по-іншому?
7. Чиї ідеї та переконання відображені в тексті, а чиї – проігноровані?
8. Чи немає в автора упередженого ставлення до певних груп людей тощо.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції із застосуванням аудіо-візуальних засобів, самостійна робота з періодикою, он-лайн платформами, перегляд телебачення, прослуховування радіо, ділові ігри, навчальні диспути та дискусії, моделювання життєвих ситуацій, соціологічне дослідження, аналіз

тематики сучасних ЗМІ, інтерв'ю, самооцінка.

10 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестова перевірка знань, поточні контрольні роботи, підсумковий контроль (залік, іспит).

11.ПИТАННЯ ГАРАНТОВАНОГО РІВНЯ ЗНАНЬ

1. Основні етапи формування медіаграмотності.
2. Медіаосвітні проекти ЮНЕСКО та Ради Європи.
3. Стан та перспективи впровадження медіаграмотності в освітню діяльність вищих навчальних закладів.
4. Свобода творчості та її соціальні виміри.
5. Економічні та фізичні загрози свободи мас-медіа.
6. Судове та адміністративне переслідування.
7. Захист честі і гідності суб'єктів мас-медіа.
8. Нормативно-правові засади журналістських стандартів.
9. Декларація принципів поведінки журналістів.
10. Етичний кодекс українського журналіста.
11. Кодекс професійної етики.
12. Журналістські стандарти західних демократій.
13. Традиційна та діалектична логіка освоєння.
14. Закони традиційної логіки освоєння.
15. Методи експлікації логічних зв'язків та об'єктивної діагностики медіатексту.
16. Сучасна екранна культура та аудіовізуальна грамотність.
17. Кіноосвіта – як складова й історичний попередник медіаосвіти.
18. Історія становлення зарубіжної та вітчизняної кіноосвіти.
19. Кіновиховання і кіноосвіта.
20. Кіноосвіта в навчальному процесі
21. Поняття «аудіовізуальної грамотності» як здатності критично сприймати аудіо -, відеоматеріали.
22. Медіаграмотність і розвиток критичного мислення.
23. Технологія критичного мислення в українській педагогіці.
24. Захист від маніпулятивного впливу медіа.
25. Основні риси критичного мислення.
26. Використання сучасних досягнень для маніпулятивних технологій в мас-медіа.
27. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа.
28. Реалізація технологій підсвідомого впливу, порушення стандартів щодо захисту суспільної моралі.
29. Методи опитування та створення штучних рейтингів.
30. Методи контекстної комунікації “Рейтинг технологій”, відволікання об'єктивного підходу, історичних аналогій, “навішування ярликів і епітетів”, семантичного маніпулювання.
31. Стандарти журналістської діяльності.
32. Суспільний обов'язок мас-медіа.
33. Незалежність мас-медіа від держави, крупних монополій.
34. Узагальнені стандарти
35. Європейської журналістської спільноти.
36. Незалежність діяльності журналіста.
37. Відповідальність журналіста перед суспільством.
38. Роль медіа в формуванні полікультурної картини світу.
39. Вплив медіа на вікові категорії освіти, які навчаються: педагогічні і науково-педагогічні працівники, студенти вищих навчальних закладів, учні загально- освітніх шкіл.
40. Педагогічні аспекти медіаграмотності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення.
3. ТЗН.
4. Навчальні демонстрації.
5. Комп'ютерне забезпечення.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА БАЗОВА

1. Manovich L. [Електронний ресурс]: The Language of New Media. Cambridge, 2001. Режим доступу: http://dss-edit.com/plu/Manovich-Lev_The_Language_of_the_New_Media.pdf
2. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. / Р. В. Вовк. – К. : Знання, 2012. – 246 с.
3. Історія епохи очима людини. Україна та Європа у 1900-1939 роках / Ю. Комаров та ін. (2004) [djvu, pdf] | Оцифровано Гуртом Сайт доступу : <http://www.novadoba.org.ua/ukr/history-of-age>
4. Кроуфорд А. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метью С., Макінстер Д. – Київ. : "Плеяди", 2006. – 240 с.
5. Медіаграмотність: Підручник для вчителів / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу/ Перекл. з англ. С.Дьома; за загал. ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенюк. — К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. — 319 с.
6. Страдлінг Р. Преподавание истории Европы XX века / Р. Страдлінг. – Страсбург : Изд. Совета Европы, 2003. – 310 с.
7. Терно С. О. Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчої освіти / С. О. Терно. – Запоріжжя : Просвіта, 2009. – 268 с.
8. Федоров А. В. Медиа-образование будущих педагогов / А. В. Федоров. – Таганрог : Изд-во Кучма, 2005. – 314 с.
9. Федоров А. В. Развитие медиа-компетентности и критического мышления студентов педагогического вуза / А. В. Федоров. – М. : Изд-во МОО ВПП ЮНЕСКО «Информация для всех», 2007. 616 с.
10. Халперн Д. Психология критического мышления / Д. Халперн. – СПб. : Мысль, 2000. – 178 с.

ДОПОМІЖНА:

1. Коваленко П.О. Мокрогуз О.П.. Основи медіаграмотності / Коваленко П.О. Мокрогуз О.П. Програма курсу [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.aup.com.ua/uploads/Program_8_class.pdf
2. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. – К.: Центр вільної преси, 2013. — 352 с.
3. Москаленко А.З. Теорія журналістики: Навчальний посібник. – Київ: ЕксОб, 2002. – 333с.
4. Тасмна дипломатія і розвідка у міжнародних відносинах: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. спец. «Міжнар. відносини»] / С. М. Пик ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Льв. : Вид-во ЛНУ, 2012. — 514 с. — Бібліогр.:с. 496—499

14.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://www.youtube.com/watch?v=IeBmvFMfYWw>
2. https://www.youtube.com/watch?v=WSBUEmng_NI
3. <https://www.youtube.com/watch?v=AJjUOm8Losc>
4. https://www.youtube.com/watch?v=2VtBjM_ycYM
5. http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/monografii/Monografiya_young_scientist.pdf